

เทศน์เช้า วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ไปวัด หลวงปู่ฝั้นบอกว่า “ไปวัดคือไปวัดหัวใจเรา” เราบอกไปวัดต้องมีโบสถ์ มีวิหาร มีสิ่งปลูกสร้างที่เราไปแล้วร่ำเรียนเย็นใจ แต่การไปวัดของเรา เห็นไหม ไปวัดป่ามีแต่ต้นไม้ มีแต่ธรรมชาติ เพื่อให้จิตใจนั้นอ่อนโยน ถ้าเรามีแต่ความแข็งกระด้าง จิตใจเรามีแต่ความแข็งกระด้างแล้วไปสู้ความกระด้างนั้น แล้วโลกก็แข่งขันกันทางศักยภาพ

แต่คุณธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ ในสังคมนี้อะไรคนดีคนดีนินทาและคนสรรเสริญ จะมีคนสรรเสริญอยู่อย่างเดียว หรือมีคนดีนินทาอยู่อย่างเดียวเป็นไปไม่ได้ เพราะวุฒิภาวะของใจแต่ละคนไม่เหมือนกัน จิตใจคนที่สูงเขามองเห็นแต่สิ่งที่มีคุณงามความดีงามนั้น ความดีงามนั้นเป็นศีลธรรมใช่ไหม? มันไม่ใช่วัตถุ

คนหยาบมองเห็นแต่วัตถุ สิ่งที่เป็นข้าวของนั้นว่าสิ่งนั้นเป็นสมบัติ แต่คนที่มึนจิตใจสูงส่งเขามองว่าศีลธรรมจริยธรรมในหัวใจนั้นเป็นสมบัติ สิ่งที่เป็นบุญกุศลในหัวใจนั้นเป็นสมบัติ สิ่งที่เป็นสมบัติ เห็นไหม จิตใจอ่อนโยน จิตใจเป็นสาธารณะ จิตใจเป็นประโยชน์ เห็นไหม เขาบอกเขาใหญ่เป็นที่มิโอ โชนอันดับ ๘ หรืออันดับ ๑ ของโลก ทำไมเรารู้ได้อย่างไรล่ะ?

โอ โชนนี้ทำไมเรารู้ได้ ทำไมอากาศที่สะอาดบริสุทธิ์เราต้องการล่ะ? ทำไมเราไม่ต้องการที่อากาศเป็นพิษล่ะ? อากาศที่เป็นพิษทุกคนก็ไม่ต้องการ อากาศที่เป็นพิษ เห็นไหม คุณใช้เวลาเขาทำอุตสาหกรรม ถ้าอากาศเป็นพิษนะเขาถึงกับเสียชีวิตได้เลย แม้แต่สูดเข้าไปก็ตายแล้ว แต่เวลาหัวใจที่มันคิด มันเป็นพิษ มันคิดแต่สิ่งที่ไม่ดีเหยียบย่ำเรา เราทำไมไม่ปฏิเสธมัน ที่เรามาฟังธรรมะกัน มาวัดกัน เรามาวัดกันเพื่อเหตุใด? เห็นไหม

หลวงปู่ฝั้นบอก “ไปวัดไปวัดใจ” วัดใจเราใจ ข้อมัตถปฏิบัติใจ ข้อมัตถ วัฏฏะ วัดคือข้อวัดใจของเรา นี่อารามิกเป็นผู้ที่ไม่มีเรือน ผู้ไม่มีบ้าน ไม่มีเรือน ไม่มีสมบัติสิ่งใดเลย เป็นผู้เสียดสอออกมาบวช มีสมบัติเป็นบริวาร ๘ เท่านั้น มีผ้า ๓ ผืน มีบาตร ๑ ใบ นี่มีบริวาร ๘ เท่านั้นเป็นสมบัติ แล้วภิกขาจารไป ดำรงชีวิตไป

ชีวิตนี้อยู่บนศรัทธาของชาวพุทธ เห็นไหม ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา.. อุบาสก อุบาสิกาเขาต้องการปรารถนาความดีของเขา เขาต้องการบุญกุศลของเขา เขาเสียดสละปัจจัยของเขา เสียดสละสิ่งที่เป็นปัจจัยเครื่องอาศัยของเขาเพื่อใส่บาตร ตกบาตรพระ ให้พระดำรงชีวิต เห็นไหม ดำรงชีวิตไว้เพื่อเหตุใด? ดำรงชีวิตไว้เพื่อค้นคว้าหาความสะอาดบริสุทธิ์ในหัวใจ

สิ่งที่สะอาดบริสุทธิ์มันมาจากไหน? เริ่มต้นถ้ามันสะอาดบริสุทธิ์มา เห็นไหม เวลาไป เริ่มต้นนี่ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าเรามีศีลขึ้นมา เวลาไปนั่งกำหนดพุทโธ ไปทำความสงบของใจ ใจมันจะสงบเข้ามาได้เพราะอะไร? เพราะมันเป็นศีลใจ

ทุกสิ่ง! ถ้าศีลมันไม่สะอาดบริสุทธิ์มันทุกสิ่ง พอไปนั่งนะ ถ้าคนจิตใจเข้มแข็งเขาก็พยายาม กอดของเขาได้ แต่ถ้าคนจิตใจไม่เข้มแข็งนะ พุทโธนะ พุทโธเอ็งก็หลอกลวงตัวเอง

นี่ความลับไม่มีในโลกนะ ความลับไม่มีในโลก ใครเป็นคนทำ? จิตใจคนไหนเป็นคนทำ มันก็รู้ ถ้าทุกสิ่งมันก็รู้ว่ามันทุกสิ่ง ถ้ามันผิดศีลมันก็รู้ว่ามันผิดศีล แล้วมันมีวิตกกังวล มันเป็นนิเวศธรรมมากางกั้นสมาธินี้มันจะทำได้ง่ายไหม? เห็นไหม ศีล สมาธิ ปัญญา

ถ้าเรามีศีลใจไหม? เรามีศีล มีความสะอาดบริสุทธิ์นะ นี่เวลาเราชุดงค์มา อยู่ในป่าในเขาคณตมบ่อ

“หลวงพ่อดีคาถาอะไร?”

“คาถาศีลนี่แหละ!”

ถ้าศีลมันสะอาดบริสุทธิ์ เราอยู่ในป่าในเขา เขาชุดงค์ไปนี่มันจะเผชิญสิ่งใดล่ะ? ถ้ามีเวรมีกรรมต่อกัน นี่เผชิญกับช้าง เผชิญกับเสือ เผชิญกับต่างๆ ถ้ามีเวรมีกรรมต่อกันคาบกูไปเลย! คาบกูเอาไปกินเลย! ถ้ามีเวรมีกรรมต่อกันนะ แต่มันก็ไม่มีเวรมีกรรมต่อกัน เพราะเราชุดงค์มานี้ไม่ใช่ว่ามาโหม้นะ เราไปกับพระเป็นพยานได้ ไปเป็นกลุ่มเลย เรานั่งขวางทางมันเลย ช้างก็ช้าง เสือก็เสือ นั่งขวางทางมันเลย นี่พิสูจน์กันว่าพระกับพระแข่งดีกัน

พระก็ว่า “ไปป่านี้เอ็งใจถึงไหม? เอ็งกลัวไหม?”

เราบอก “ไม่กลัว”

“ไม่กลัวนั่นเลย”

นี่เวลามันมานะ พอเรานั่งเสร็จแล้วเขาก็ขึ้นปิ่นต้นไม้กัน ดูว่าเรานั่งอยู่ในกอด นี่ไง เพราะอะไร? เพราะเรามั่นใจในศึลใจ มั่นใจในความสะอาดบริสุทธิ์นั้น แล้วถ้ามันมีเวรกรรมต่อกันล่ะ? คนมันมีเวรมีกรรมได้นะ ถึงจะสะอาดบริสุทธิ์ขนาดไหนก็แล้วแต่ ถึงคราววาระที่กรรมมันให้ผลมันก็เป็นตามนั้นล่ะ ถ้าคราววาระกรรมมันให้ผลนะ คาบไปเลย! คาบไปเลย! กูยอมตาย เพราะเราต้องการอย่างนั้นนะ

นี่พูดถึงถ้าเราจุดลงไป เราเลี้ยงชีพโดยชอบใจ ถ้าเลี้ยงชีพโดยชอบ นี่สิ่งนี้มันมาโดยชอบธรรม ถ้าความชอบธรรมนะ เราก็ต้องการความชอบธรรม หลวงตาท่านบอกว่า เวลาท่านเสียสละ ท่านให้ของใคร ท่านให้ด้วยความเป็นธรรม ผู้ที่ได้ไปใช้สอยนั้นเป็นธรรมไหม? ถ้าเป็นธรรมมันก็ส่งเสริมกัน ถ้ามันไม่เป็นธรรมมันก็แค่นั้นแล้วก็จบ

นี่เวลาโลกมันเป็นแบบนี้ เราจะหวังให้คนอื่นดีกว่าก่อน แล้วเราจะดีไปพร้อมเขา นี่มันไม่มีหรอก เราจะต้องดีของเรา หลวงตาท่านสอน คำนี้เราจำแม่น แล้วพูดบ่อยมาก

“ใครจะดีจะชั่วก็ช่างเขา เราจะทำความดีวะ! เราจะทำความดีของเรา ใครจะดีจะชั่วก็ช่างเขา เราจะทำคุณงามความดีวะ!”

เราทำของเรา แต่! แต่พอทำของเราเนะ หลวงตาท่านพูดอีกน่ะว่า ในโลกนี้ถ้าเขามองนะ ว่าคนโง่คือคนไม่หาผลประโยชน์ หลวงตาท่านบอกว่าท่านโง่ที่สุด เพราะท่านหาสิ่งใดมาท่านก็เสียสละเป็นของสาธารณะ สิ่งใดที่ท่านหามาเนะท่านทำเพื่อประโยชน์กับสังคม เพื่อประโยชน์กับชาวโลก แล้วนี่สิ่งที่ท่านหามาเนะ แล้วเวลาทางโลกเขาก็ต้องตัดดวงผลประโยชน์ เขาต้องตัดดวงสิ่งนั้น เห็นไหม ถ้าเป็นทางโลกเขาว่าโง่ที่สุด คือไม่แสวงหาสิ่งใด แต่ท่านบอกถ้าเป็นทางธรรมท่านฉลาดที่สุด เพราะท่านไม่มีสิ่งใดติดไม้ติดมือท่านไปเลย ท่านวางไว้กับโลกนี้หมด

นี่สมบัติของโลกที่หาได้ เวลาท่านทำบุญโครงการช่วยชาติ เขาบอกว่าสิ่งที่ได้มานี้เงินทองมหาศาลๆ ท่านบอกสิ่งนั้นเป็นปลายเหตุ สิ่งที่เกิดขึ้นเหตุคือหัวใจของสัตว์โลก นี่เขาจะรู้ เขาจะไม่รู้ เขาได้เสียสละมันเป็นสมบัติของเขาแล้ว เขาจะรู้หรือไม่รู้นะ บางคนรู้ รู้หมายถึงว่าเขามีความศรัทธา มีความเชื่อ มีความพอใจของเขา เขาทุ่มเทของเขา เพราะเป็นโอกาสทองของเขา

คนที่ไม่รู้ ไม่รู้กระแสสังคมเขาคือตัวกัน เราก็ไปตามกระแสสังคม เห็นใหม่ ความรับรู้ น้อย ความรับรู้มาก เจตนา น้อย เจตนามาก มันเข้าสู่ใจ เหมือนกับเราเปิดบ้าน สิ่งที่เราเปิดบ้าน กว้างมากอากาศจะเข้าได้มาก เราเปิดได้น้อยอากาศจะเข้าได้น้อย เจตนาที่สะอาดบริสุทธิ์ เจตนา ลึกซึ้ง เจตนาที่กว้างขวาง นี่มันจะเข้าสู่คูดัดในหัวใจของเรา

เขาบอกคนถึงจะรู้หรือไม่รู้เขาได้ทำของเขา ท่านเป็นผู้นำ ท่านทำของท่าน เห็นใหม่ นี่ เวลาโลกเห็นกัน ใจหายบ ใจละเอียด มันก็แตกต่างกันไป ถ้าใจละเอียดนะ นี่พูดถึงเวลาสังคม เราต้องมองถึงสภาวะแวดล้อม แล้วก็มองเข้ามาที่ใจเรา ใจเรา เห็นใหม่ นี่เวลาหลานพระสารี บุตรไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่พอใจสิ่งนั้น ไม่พอใจสิ่งใดเลย ไม่พอใจเพราะว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอาพระสารีบุตรมาบวช

“ถ้าเธอไม่พอใจสิ่งต่างๆ เธอต้องไม่พอใจอารมณ์ความรู้สึกของเธอด้วย ถ้าเธอไม่พอใจ สิ่งต่างๆ ความคิด ความรู้สึกที่ไม่พอใจเขา เธอก็ต้องไม่พอใจตรงนี้ด้วย ไม่พอใจอารมณ์ ความรู้สึกที่ไม่พอใจเขาด้วย เพราะอารมณ์ความรู้สึกของเธอก็เป็นวัตถุอันหนึ่ง”

นี่พระพุทธเจ้าพูดอย่างนี้ อารมณ์ความรู้สึกนี้เป็นวัตถุอันหนึ่ง เห็นใหม่ เรามองแต่วัตถุ ภายนอก สิ่งที่เป็นวัตถุจับต้องได้ว่าเป็นวัตถุๆ สิ่งนั้นจับต้องได้เพราะมันเป็นสสาร แต่เราไม่มอง ความคิดเราเป็นสสาร ไม่มองธาตุรู้ ธาตุรู้ที่สสารที่มีชีวิต ไม่มองความคิด ไม่มองความรู้สึกมันก็เป็นวัตถุอันหนึ่ง ถ้าสติมันทันมันก็จับได้

เราเสียดสละวัตถุจากภายนอกเข้ามา สิ่งภายนอกเป็นวัตถุ เห็นใหม่ วัตถุเราไม่ต้องการ เรา ต้องการนามธรรมเพราะมันจะเข้ากับหัวใจ แต่เวลาจิตใจมันเป็นความคิดความรู้สึก มันก็เป็น วัตถุอันหนึ่งเหมือนกัน แต่เราจับไม่ได้เพราะมันเป็นเราๆ เพราะมันมีเราบวกเข้าไปใน ความคิด เป็นเรา สรรพสิ่งเป็นเรา เราได้ผลประโยชน์ เราได้สิ่งต่างๆ เป็นของเรา ถ้าเราเสียดสละไปไม่ใช่ ของเรา

แต่ในทางปฏิบัติ เห็นใหม่ ถ้าเราวางได้เป็นของเรา ถ้าเราวางไม่ได้เรามีแต่ความทุกข์ อม ทุกข์ใจ คิดแล้วคิดเล่า คิดให้มันเจ็บข้าน้ำใจ นั่นล่ะของเราๆ ของเราคือความทุกข์ใจ แต่พอมัน วางได้ๆ เห็นใหม่ ไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่ของเรา มีความสุข เออ.. ว่าง โลง สบาย ไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่ของเรา แล้วไม่ใช่ของเรามันไปไหนล่ะ? เตียวมันก็เกิดอีก มันก็เกิดดับๆ ในใจ แต่ถ้า

ปัญญามันละเอียดเข้ามา ถ้าจิตใจคนมีหลักมีเกณฑ์นะ นี่พฤติกรรมมันฟ้องเข้ามา มันฟ้องถึงพฤติกรรม

ถ้าพฤติกรรมสิ่งใดที่เราเปลี่ยนโปรแกรมของคน คนๆ นี้เป็นสภาวะแบบนี้ แล้วเวลาคุณธรรมะกัน ถ้าเขามีความรู้สึกนึกคิดก็เปลี่ยนคิดความรู้สึกของเขา เปลี่ยนโปรแกรมของเขา ชีวิตเขาเปลี่ยนไปเลย.. เปลี่ยนไปเลย เห็นใหม่ คนเรานี้ใช้ชีวิตสภาวะแบบนั้น พอเขาเปลี่ยนความรู้สึก เปลี่ยนความนึกคิด เขาเห็นโทษของเขา เห็นเบียดเบียนคนอื่น เขาเบียดเบียน เขาเสียสติ เขาทำให้คนอื่นเดือดร้อน เขาไม่ทำก็จบ

แล้วถ้าไม่ทำเบียดเบียนคนอื่น แล้วไม่เบียดเบียนตนนี้ไม่เบียดเบียนตนอย่างไร? เห็นใหม่ เวลามันโกรธนะมันเบียดเบียนตนก่อน อู๋.. หน้าคำคำเครียดนะ แล้วก็วางแผนแล้วนะ พอมีอะไรในใจนะเริ่มวางแผนแล้ว วางแผนนะชุดบ่อล่อปลา วางยา นี่มันวางแผนแล้วนะ นี่เวลายมันทำลายตนมันไม่รู้ แล้วพอมันทำลายคนอื่นแล้วมันพอใจ มันสะใจ นี่ใจเวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นใหม่ ให้ชนะตนเองให้ได้

ชนะกองทัพคุณด้วยล้าน จะชนะใครก็แล้วแต่ คนที่เราชนะเขามานี้เขาเสียใจ สร้างเวรสร้างกรรมทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าเราชนะอารมณ์เรา เราชนะความรู้สึกนึกคิดเรา ประเสริฐที่สุด ถ้าเราชนะเราได้ประเสริฐที่สุด ฉะนั้นมันชนะได้ยาก ฉะนั้นพระเราเวลาบวชมาแล้ว เห็นใหม่ ออกป่าออกเขา แบกบริขารไปในป่าไปหาใคร? ก็ไปหาหัวใจดวงนี้

เวลาอยู่ด้วยกันมองไม่เห็นนะ มองแต่คนอื่น คนนั้นทำลายเรา คนนี้ทำลายเรา เวลาไปอยู่ในป่าใครทำลายล่ะ? กลัวผี ใครหลอกล่ะ? อ้าว.. กลัวเสือกลัวสาว ใครหลอกล่ะ? ก็เราคิดขึ้นมาเองทั้งนั้นแหละ นี่พอมันเข้าไปอยู่ในป่าก็จะไปเอาชนะเรานี้แหละ เพราะไปค้นคว้าหาเรานี้แหละ แต่พอมันค้นคว้าหาเรา มันมีสติปัญญาขึ้นมา มันเริ่มจับตัวเราได้ เห็นใหม่

โลกนี้มีเพราะมีเรา จะมีเราหรือไม่มีเราโลกนี้ก็เป็นอย่างนี้ จะมีเราหรือไม่มีเราตั้งคมก็เป็นแบบนี้ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้ธรรมเพราะบุญญาธิการขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี้ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเกิด เห็นใหม่ เกิดสหชาติ ผู้เกิดร่วม ตั้งคมจะได้มีธรรมะ ธรรมะมีเป็นครั้งเป็นคราว เป็นกาลเวลา

คนที่จิตใจเขาสูงส่ง คนที่จิตใจปานกลางเขาเข้ามาก็อีโล้ง โล้งเง้งเข้ามาเลย ยิ่งคนหยาบๆ เข้ามาบอกวัดๆ วัดที่ไหนก็ไปได้ วัดก็คือที่สาธารณะ วัดต้องเปิดกว้าง

นี่ไงความรู้สึกนึกคิดของคน แล้วพระที่อยู่ที่วัดจะได้สัมผัสอย่างนี้ทุกวันๆ มันก็เหมือนฟางเส้นสุดท้ายเนาะ เวลาใครมาเจออารมณ์กำลังบูด คนนั้นก็โดนเด็ดขาด ฉะนั้น เรานี้เราวัดใจเรา ดูใจเราเพื่อประโยชน์กับเรานะ นี่พูดถึงไปวัด จิตใจสูงส่ง จิตใจต่ำนี้พฤติกรรมมันแสดงออกเอวัง